

BELEGGEN MET IMPACT

IN DE CIRCULAIRE ECONOMIE

INHOUD

---

01   **INTRODUCTIE**

---

02   **DE CIRCULAIRE TRANSITIE**

---

04   **OP WEG NAAR CIRCULARITEIT**

---

06   **CIRCULAIRE STRATEGIEËN**

---

08   **INVESTEREN IN CIRCULARITEIT**

INTRODUCTIE

OP WEG NAAR EEN CIRCULAIRE TOEKOMST

Ons huidige lineaire economische model, gebaseerd op grondstofwinning en afvalproductie, bracht welvaart maar ook uitputting van natuurlijke hulpbronnen en een overschrijding van planetaire grenzen. De noodzaak om over te stappen op een circulair model is dringend en investeerders kunnen hierin een cruciale rol spelen.

Ons huidige lineaire economische model, waarbij grondstoffen worden ontgonnen, verwerkt tot producten en na gebruik als afval worden beschouwd, heeft sinds de industriële revolutie als leidraad gediend voor productie en consumptie. Met de opkomst van stoommachines en later elektriciteit werden productieprocessen gemechaniseerd, waardoor massaproductie mogelijk werd. Dit bracht efficiëntie en ongekende economische groei met zich mee. Echter, het legde ook de basis voor ernstige langetermijnproblemen.

De eenrichtingsstroom van grondstoffen naar afval leidt tot uitputting van natuurlijke hulpbronnen en economisch waardeverlies, doordat waardevolle grondstoffen verloren gaan. Het draagt bij aan klimaatverandering en milieuvervuiling, waardoor ecosystemen worden bedreigd en de biodiversiteit in rap tempo verdwijnt. Bovendien maakt de afhankelijkheid van lineaire processen onze economie kwetsbaar voor schommelingen in grondstofprijzen en geopolitieke spanningen. Zonder drastische maatregelen, zullen deze problemen in de toekomst alleen maar verergeren.

Er is een dringende noodzaak om over te stappen op een circulair economisch model, waarbij in het ontwerp- en fabricageproces zo

min mogelijk grondstoffen worden gebruikt, producten in de gebruiksfase zo lang en zo intensief mogelijk worden gebruikt en materiaalkringlopen zoveel mogelijk worden gesloten.

De omarming van een circulaire economie vormt een belangrijke stap in de verwezenlijking van verschillende duurzame ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals of SDGs), waaronder: efficiënter watergebruik (SDG 6), economische groei gecombineerd met een efficiënter gebruik van hulpbronnen (SDG 8) en duurzame productie en consumptie met efficiënter gebruik van natuurlijke rijkdommen (SDG 12).

Deze themapublicatie onderzoekt de rol van investeerders in de transitie van een lineaire naar een circulaire economie. Door te investeren in circulaire initiatieven vermindert de negatieve impact van economische activiteiten en draag je bij aan de opbouw van een veerkrachtige, duurzame toekomst voor onze planeet en komende generaties.

Wij hopen dat deze themapublicatie je inspireert en de nodige handvatten biedt om circulariteit te integreren in jouw beleggingsportefeuille. Veel leesplezier gewenst!

DE CIRCULAIRE TRANSITIE

EEN FUNDAMENT VOOR EEN BLOEIENDE PLANEET

In een wereld waar de grenzen van de lineaire economie steeds duidelijker worden, groeit de noodzaak voor duurzame verandering. De overgang naar een circulaire economie is van fundamenteel belang voor een wereld waarin mensen een welvarend leven leiden op een bloeiende planeet.

De limieten van de lineaire economie

De huidige lineaire economie, waarin grondstoffen worden gewonnen, verwerkt tot producten en na gebruik als afval worden beschouwd, heeft haar limieten bereikt. Natuurlijke hulpbronnen, zoals metalen, mineralen en fossiele brandstoffen, zijn slechts in beperkte hoeveelheid aanwezig op aarde en de aarde heeft tijd nodig om deze te regenereren. De constante winning van deze materialen voor productieprocessen en consumptie zorgt ervoor dat deze bronnen uitgeput raken. Deze uitputting heeft niet alleen directe gevolgen voor de beschikbaarheid van grondstoffen, maar heeft ook een domino-effect op de economie en samenleving. Denk bijvoorbeeld aan stijgende prijzen van grondstoffen en milieuproblematiek.

Het winnen, verwerken en transporteren van grondstoffen, evenals de productie en het afvoeren van goederen, veroorzaken een enorme uitstoot van broeikasgassen. Dit draagt rechtstreeks bij aan de opwarming van de aarde en heeft verwoestende effecten op het milieu. Bovendien genereren de afvalstoffen van de lineaire economie, zoals plastic en elektronisch afval, ernstige vervuiling. Deze vervuiling heeft negatieve gevolgen voor ecosystemen, waterbronnen en de gezondheid van mens en dier. Als gevolg

van ons lineaire economische model worden verschillende planetaire grenzen overschreden ([Stockholm Resilience Center, 2023](#)). Hierdoor wordt het steeds waarschijnlijker dat we het aardsysteem uit balans duwen, met mogelijke catastrofale gevolgen. Het overschrijden van de planetaire grenzen kan leiden tot abrupte en ingrijpende veranderingen in het klimaat, ecosystemen en de atmosfeer.

Earth Overshoot Day is een verontrustende indicator van de limieten van de lineaire economie. Dit is de dag waarop de mensheid meer natuurlijke hulpbronnen heeft geconsumeerd dan de aarde in datzelfde jaar kan regenereren. In 2023 viel deze dag op 2 augustus. Dit betekent dat we, als de mensheid, dus eigenlijk 1,7 aardes nodig om in onze behoeften te voorzien ([Global Footprint Network, 2023](#)). En zonder veranderingen in ons productie- en consumptiepatroon neemt dit verbruik alleen maar toe. Door de verwachte bevolkingsgroei, een groeiende middenklasse in opkomende economieën en de vraag naar grondstoffen voor nieuwe technologieën hebben we in 2050 waarschijnlijk zelfs 3 aardes nodig.

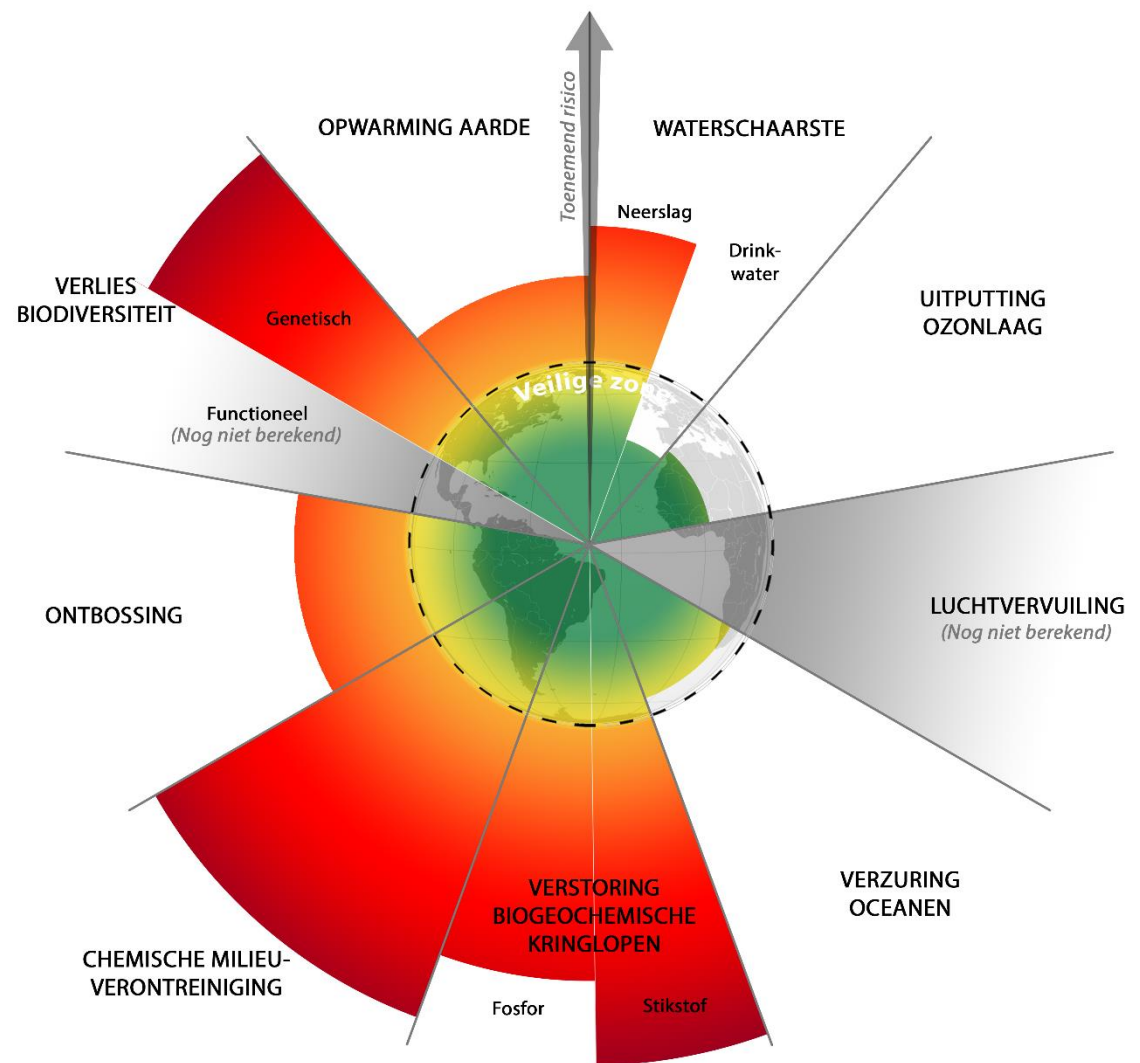
Circulaire economie als oplossing

De lineaire economie heeft een punt bereikt

waarop het niet langer duurzaam is. Ons streven naar steeds meer, sneller en goedkoper resulteert in een lineair economisch systeem in een voortdurende stijging van de vraag naar grondstoffen. Deze groei is niet alleen onhoudbaar, maar brengt ook de levenskwaliteit van toekomstige generaties in gevaar. Om een leefbare planeet te behouden, moeten we in actie komen. De

circulaire economie, waarin het gebruik van grondstoffen wordt geminimaliseerd, producten zo lang en intensief mogelijk worden gebruikt en afval wordt hergebruikt, biedt een oplossing voor de uitdagingen van de lineaire economie en kan helpen bij het vormgeven van een duurzame toekomst voor iedereen.

Figuur 1: De planetaire grenzen worden overschreden

OP WEG NAAR CIRCULARITEIT

DE STAND VAN ZAKEN

De transitie naar een circulaire economie ligt achter op schema, vooral door obstakels als traditionele prijsvorming en kortetermijndenken in het lineaire marktsysteem.

De huidige situatie

Burgers, bedrijven en overheden tonen groeiende interesse in circulariteit. Burgers streven steeds vaker naar duurzamere keuzes in hun dagelijkse leven en tonen steeds meer belangstelling voor circulaire consumptie. Tegelijkertijd passen 'lineaire' bedrijven hun bedrijfsmodellen aan om hun ecologische voetafdruk te verminderen en waarde te halen uit reststromen. En wereldwijd ondernemen overheden stappen om de circulaire economie te bevorderen door middel van wet- en regelgeving.

Hoewel deze toenemende belangstelling hoopgevend is, blijft de financiële ondersteuning voor de circulaire economie achter in vergelijking met zowel andere groene financieringsvormen als investeringen in de lineaire economie. De huidige investeringsniveaus zijn simpelweg ontoereikend om een wereldwijde overgang naar een volledig circulaire economie te bewerkstelligen.

Recente gegevens uit het Circularity Gap-rapport van 2024 werpen een licht op de uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd. Slechts 7,2% van de mondiale economie is momenteel circulair. Een verontrustend cijfer gezien het ambitieuze doel die landen, waaronder de Europese Unie, hebben gesteld om tegen 2050 een volledig

circulaire economie te realiseren. Als de huidige trends doorzetten, lopen we het risico deze circulaire doelstellingen niet te halen. De kloof tussen intentie en werkelijkheid benadrukt de noodzaak van verhoogde investeringen om de circulaire economie te stimuleren. Financiële middelen moeten worden gemobiliseerd om onderzoek, innovatie en implementatie van circulaire praktijken te ondersteunen. Daarnaast is er een dringende behoefte aan internationale samenwerking om de transitie naar circulariteit te versnellen en de gestelde doelen te bereiken.

Struikelblokken voor circulariteit

Een van de voornaamste struikelblokken voor een succesvolle circulaire overgang is de traditionele prijsvorming op markten (Stegeman, 2019). In het traditionele economische systeem wordt onvoldoende rekening gehouden met de maatschappelijke kosten van lineaire processen. Externe effecten, zoals milieuschade en afval, worden niet weerspiegeld in marktprijzen, waardoor circulaire alternatieven minder aantrekkelijk lijken dan lineaire producten. Het concept van 'true pricing', waarbij externe kosten worden opgenomen in de prijsvorming, kan helpen om deze kloof te overbruggen. Echter, de implementatie hiervan, stuit op aanzienlijke uitdagingen. Het berekenen van exacte

materiaalprijzen is complex en kostbaar, omdat het verkrijgen van gedetailleerde kennis over de herkomst en het gebruik van materialen niet altijd eenvoudig is. Bovendien is internationale coördinatie vereist, aangezien productieketens grensoverschrijdend zijn.

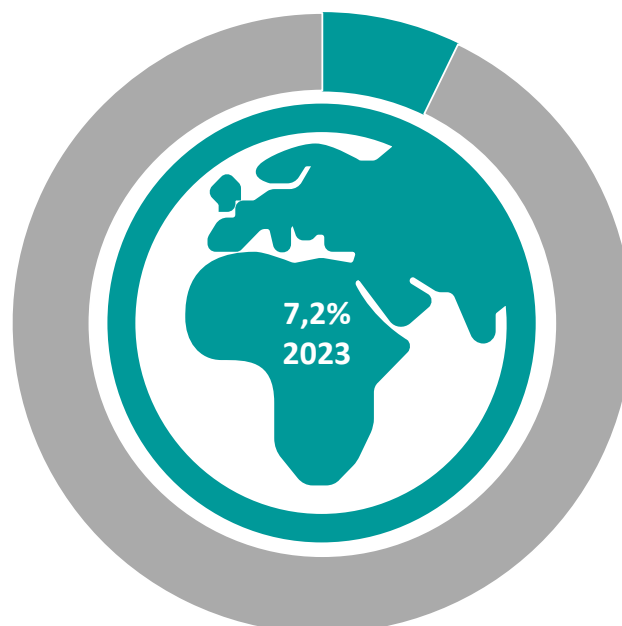
Een tweede obstakel is de focus op kortetermijnwinsten in het traditionele marktsysteem. Om circulaire strategieën te kunnen implementeren, moeten bedrijven eerst hoge kosten maken. Het herontwerpen van producten en het doorvoeren van veranderingen in productieprocessen vergt omvangrijke investeringen in onderzoek, ontwikkeling, technologie en logistiek. Dit tast op korte termijn de winstgevendheid aan en maakt bedrijven die circulaire strategieën implementeren vanuit financieel rendementsperspectief mogelijk minder aantrekkelijk dan bedrijven die dat niet doen, terwijl de voordelen van meer circulariteit zoals operationele efficiëntie en verminderde milieu-impact, wel degelijk bijdragen aan waardecreatie op de lange termijn.

Ten slotte vormen traditionele eigendomsrechten een uitdaging. In een circulaire economie is efficiënt gebruik van activa cruciaal, maar traditionele eigendomsrechten creëren monopolies op het gebruik van producten. Dit ontmoedigt efficiënter gebruik of een verlengde levensduur van producten. Alternatieve eigendomsmodellen, zoals 'Pay-per-Use' en 'Product-as-a-Service' (PaaS), worden tegengehouden door financieringsproblemen vanwege het innovatieve karakter en het ontbreken van een bewezen trackrecord.

De rol van investeerders

Investeerders spelen een cruciale rol in het overwinnen van deze uitdagingen en het stimuleren van de circulaire economie. Door druk uit te oefenen op bedrijven voor 'true pricing', zich meer te richten op deze langetermijnwaardecreatie in plaats van te streven naar korte termijnwinsten en innovatieve bedrijfsmodellen te ondersteunen, kunnen investeerders bijdragen aan een duurzame toekomst.

Figuur 2: De kloof tussen circulaire intenties en de werkelijkheid

CIRCULAIRE STRATEGIEËN

DE R-LADDER

De circulaire economie zorgt ervoor dat nieuwe grondstoffen uit de bodem niet meer nodig zijn. Of in ieder geval in mindere mate. De R-ladder, ook bekend als de circulaire ladder, beschrijft in oplopen de wenselijkheid hoe we met grondstoffen en de daaruit gemaakte producten zouden moeten omgaan. Het biedt een evaluatietool voor investeerders om de mate van circulariteit van een bedrijf te beoordelen.

De R-ladder biedt een blauwdruk voor bedrijven om in elke fase van een product – van aanschaf tot gebruik en afdanking – zoveel mogelijk waarde te behouden en natuurlijke hulpbronnen te sparen. Voor investeerders is de R-ladder een meetlat om te beoordelen in hoeverre een bedrijf circulaire principes omarmt.

In de aanschaffase bevinden zich de hoogste R-tredes. Hier draait alles om het slimmer maken en gebruiken van producten. De hoogste trede op deze ladder, en daarmee de meest impactvolle strategie, is weigeren ('refuse'). Deze strategie gaat verder dan simpelweg 'nee' zeggen; het betekent producten overbodig maken door af te zien van de functie of deze te vervangen door een radicaal ander product. Door niet-essentiële producten op te schrappen, hoeven ze niet geproduceerd te worden, wat automatisch de vraag naar grondstoffen en producten vermindert. De strategieën 'reduce' en 'redesign', zijn gericht op het slimmer en beter ontwerpen en produceren van producten. Herontwerp biedt de mogelijkheid om het gebruik van grondstoffen te verminderen of alternatieve, minder belastende grondstoffen te gebruiken. Bovendien kunnen door herontwerp producten zo gestructureerd dat

het zowel technisch als economisch mogelijk is om ze aan het einde van hun levensduur uit elkaar te halen, iets wat nu vaak niet het geval is. Dit opent de deur naar lagere R-strategieën, waarmee het gebruik van producten en de levensduur van grondstoffen kan worden verlengd.

Circulaire strategieën voor de gebruikersfase draaien om het verlengen van het gebruik van (onderdelen van) producten ('re-use', 'repair' en 'refurbish'). Dit kan gebeuren door hergebruik in originele vorm door andere gebruikers, reparatie van kapotte onderdelen zodat je het zelf kan blijven gebruiken, of het moderniseren van oude producten zodat ze weer gebruikt kunnen worden na een update.

De laagste treden op de ladder omvatten strategieën voor het hergebruiken van grondstoffen en product(onderdelen) die anders weggegooid zouden worden. In deze afdankfase is het gedaan met het product, maar nog niet met de materialen. Dit strategieën variëren van het hergebruiken van onderdelen van afgedankte producten voor producten met dezelfde functie als waarvoor ze oorspronkelijk waren bedoeld ('remanufacture') of voor nieuwe producten met een andere functie ('repurpose') tot het

terugwinnen van grondstoffen uit afval voor nieuwe producten ('recycle') of voor energieopwekking ('recover').

Momenteel richten veel circulaire activiteiten zich vooral op de gebruiksfase en hebben daarmee vooral betrekking op laagwaardige circulaire niveaus. Dit is niet verwonderlijk, aangezien dergelijke circulaire activiteiten goed passen binnen het huidige lineaire systeem. De meer geavanceerde circulaire

strategieën, die betrekking hebben op de gebruikersfase en aanschaffase, passen minder goed en vragen om een fundamentele herziening van onze denkwijze en ons economische systeem. Voor investeerders kan het een overweging zijn om te investeren in bedrijven die actief stappen zetten om hoger op de R-ladder te komen, omdat met name deze bedrijven te kampen hebben met een gebrek aan financieringsbronnen.

Figuur 3: de R-ladder

		Strategie	Beschrijving
Slimmer product-gebruik, ontwerp en productie	R0	Refuse	Product niet maken
	R1	Rethink	Functionaliteit vergroten
	R2	Reduce	Product efficiënter fabriceren door minder (primaire) grondstoffen te gebruiken
Eindgebruik van producten	R3	Re-use	Hergebruik van producten in dezelfde functie door een andere gebruiker
	R4	Repair	Reparatie van kapotte producten
	R5	Refurbish	Opknappen of moderniseren van oude product
Hergebruik van grondstoffen en product(-onderdelen)	R6	Remanufacture	Hergebruik van productonderdelen in nieuw product met dezelfde functie
	R7	Repurpose	Hergebruik van product onderdelen in nieuw product met andere functie
	R8	Recycle	Hergebruik van afval
	R9	Recover	Verbranden van materialen met energierugwinning

INVESTEREN IN CIRCULARITEIT

EEN SCALA AAN BELEGGINGSMOGELIJKHEDEN

Als investeerder kun je bijdragen aan de overgang naar een circulaire economie door zowel bestaande ondernemingen die circulaire principes willen adopteren als startende en groeiende innovatieve circulaire ondernemingen te financieren. Dit kan middels verschillende beleggingscategorieën.

Belang van een circulaire beleggingsportefeuille

Het bewustzijn groeit over de schadelijke gevolgen van het lineaire economische model dat we eeuwenlang hebben gevolgd. De markt en het regelgevingslandschap evolueren richting meer circulariteit, waardoor investeerders die deze transitie negeren mogelijk achterblijven.

De toenemende regelgeving gericht op het bevorderen van circulariteit legt de druk op bedrijven om hun lineaire bedrijfsmodellen te herzien. Verboden op 'single-use' plastic, belastingen op vervuiling en uitgebreidere producentenverantwoordelijkheid (reparatieverplichtingen en dergelijke) dwingen verandering af. Voor bedrijven de vasthouden aan lineaire bedrijfsmodellen betekent dit onvermijdelijk hogere operationele kosten en verminderde winstgevendheid. Bovendien lopen zij het risico om verwickeld te raken in complexe en kostbare juridische procedures.

Tegelijkertijd zijn consumenten steeds kritischer over duurzaamheidspraktijken van bedrijven waarmee ze zich associëren. Zij verwachten dat bedrijven hun verantwoordelijkheid nemen voor hun negatieve impact. Bedrijven die niet aan deze verwachtingen voldoen, riskeren niet alleen negatieve

publiciteit en reputatieschade, maar ook klantverlies. Dit heeft directe gevolgen voor verkoopcijfers en winstgevendheid.

Het bovenstaande maakt duidelijk dat een circulaire beleggingsportefeuille niet alleen een duurzaam perspectief biedt, maar ook helpt bij het minimaliseren van financiële risico's en het benutten van kansen voor rendement. Als investeerders is het van groot belang om vooruit te kijken en de verschuiving naar een circulaire economie niet te negeren.

In de afgelopen jaren zijn de mogelijkheden om in de circulaire economie te beleggen gelukkig sterk toegenomen. Hieronder gaan we globaal op de mogelijkheden in.

Beursgenoteerde obligaties

Traditioneel wordt de invulling van de obligatieportefeuilles bepaald door een zorgvuldige afweging tussen risico en rendement, waarbij circulaire overwegingen vaak buiten beschouwing blijven. Het is echter wel degelijk mogelijk (en belangrijk) om circulariteit mee te nemen bij beleggingsbeslissingen.

Een belangrijke aanpak om circulariteit bij beleggingsbeslissingen in overweging te nemen, is de integratie van Environmental, Social en Governance (ESG) factoren in de

---

analyse en besluitvorming van investeringen. Voor obligaties betekent dit dat investeerders moeten beoordelen of de risico's van de lineaire economie van invloed zijn op het vermogen van uitgevers van obligaties om hun schulden terug te betalen. Deze beoordeling is complex en afhankelijk van verschillende factoren, waaronder de sector waarbinnen het bedrijf actief is, de kapitaalstructuur, het inkomensprofiel en de looptijd van de obligatie. Om de lineaire risico's adequaat te beoordelen, kan gebruik worden gemaakt van interne ESG-methodologieën, extern onderzoek en informatie van gegevensleveranciers. Deze ESG-integratie biedt een diepgaand inzicht in de mate waarin lineaire risico's een bedrijf kunnen beïnvloeden en dragen bij aan een nauwkeurige beoordeling van de financiële gezondheid van een onderneming en de juiste waardering van de obligatie.

Een investeerder kan ook negatieve en/of positieve screening toepassen bij het samenstellen van zijn obligatieportefeuille. Bij negatieve screening worden obligaties van uitgevers die niet voldoen aan vooraf vastgestelde ESG-criteria uitgesloten. In het geval van circulariteit kan negatieve screening zich onder andere richten op het vermijden van bedrijven die bepaalde recycling-percentages niet halen. Bij positieve screening wordt daarentegen juist gezocht naar beursgenoteerde obligaties van uitgevers die hoog scoren op circulariteit of de grootste stappen willen zetten in de transitie naar een circulaire economie. In de praktijk blijkt systematisch screenen op circulaire criteria uitdagend, mede door een gebrek aan beschikbare data en transparantie bij veel bedrijven. Positief is dan ook de opkomst van rapportagenormen zoals European

---

“De lineaire economie is als een onuitputtelijke bron, totdat we beseffen dat we de bodem van de put hebben bereikt. De circulaire economie biedt de ladder om eruit te klimmen”

-Walter Stahel-

Sustainability Reporting Standard en regelgeving zoals de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), die bijdragen aan meer uniforme metingen van circulariteit en transparantie bevorderen.

Een derde manier om circulariteit in beleggingsbeslissingen te integreren, is investeren in obligaties van ondernemingen die concrete oplossingen bieden voor een circulaire economie. Daarnaast zijn er ESG-obligaties waarbij het opgehaalde kapitaal specifiek wordt ingezet om circulaire ambities te realiseren. Dit omvat bijvoorbeeld groene obligaties gericht op financiering van circulaire projecten.

Hoewel het aanbod van pure circulaire obligatiefondsen beperkt is, groeit het aantal obligatiefondsen waarbij circulariteit een onderdeel is van een bredere impactthema.

Beursgenoteerde aandelen

Net als bij beursgenoteerde obligatieportefeuilles kan circulariteit ook worden meegenomen bij het samenstellen van beursgenoteerde aandelenportefeuilles. ESG-integratie, samen met negatieve en positieve screening en investeren in oplossingen, zijn ook veelgebruikte methoden voor aandelen. Naast het selecteren van circulaire aandelen is er nog een krachtig instrument om de transitie naar een circulaire economie te bevorderen, genaamd 'actief aandeelhouder-schap'. Dit houdt in dat investeerders actief betrokken zijn bij de bedrijven waarin ze investeren, met als doel positieve veranderingen te stimuleren, zowel individueel als in samenwerking met andere aandeelhouders.

Aandeelhouders kunnen een dialoog aangaan

met het management van beursgenoteerde bedrijven en met de bedrijfsstrategieën met betrekking tot de circulaire economie bespreken. Deze gesprekken kunnen verschillende circulaire aspecten omvatten, zoals het gebruik van circulaire materialen, het verlengen van de productlevensduur, afvalbeheer en initiatieven voor product-hergebruik. Aandeelhouders kunnen ook aandringen op verbeterde transparantie over circulaire prestaties van het bedrijf tijdens deze dialogen.

Aandeelhouders kunnen ook hun stemrechten gebruiken tijdens aandeelhoudersvergaderingen om beleidsmaatregelen te ondersteunen die gericht zijn op de circulaire economie. Dit biedt aandeelhouders een effectieve manier om hun standpunten aan het bedrijfsmanagement kenbaar te maken en vormt een aanvulling op de dialoog met portefeuillebedrijven. Hoewel het aantal ESG-voorstellen op aandeelhoudersvergaderingen toeneemt, ligt de focus vaak op bredere ESG-kwesties zoals klimaatverandering en mensenrechten. Dit komt mogelijk doordat veel investeerders deze kwesties als urgenter beschouwen, gezien veel bedrijven nog geen uitgebreide circulaire initiatieven hebben geïmplementeerd. Daarnaast kan een beperkt begrip van de circulaire economie leiden tot minder voorstellen die specifiek hierop gericht zijn.

Het aantal thematische aandelenfondsen dat (gedeeltelijk) gericht is op de circulaire economie neemt toe. Daarnaast zijn er verschillende circulaire ETF's beschikbaar, die investeerders een gediversifieerde blootstelling bieden aan bedrijven die actief bijdragen aan de circulaire overgang.

Private markten

Terwijl via beurgenoteerde obligaties en aandelen vooral kan worden geïnvesteerd in bestaande ondernemingen die hun bedrijfsmodel herzien, zijn er ook nieuwe innovatieve ondernemingen nodig om de overgang naar de circulaire economie te bevorderen. Deze startups en groeiende ondernemingen zijn vaak de drijvende kracht achter vernieuwde producten, diensten en bedrijfsmodellen die de circulaire transitie kunnen versnellen.

Echter, het verkrijgen van financiering blijkt voor deze ondernemingen vaak een struikelblok te zijn. Traditionele financiële instellingen, bekend met een lineaire benadering, vinden circulaire bedrijfsmodellen vaak te risicovol, mede door het ontbreken van een bewezen trackrecord. Investeerders met een lange horizon kunnen een oplossing bieden door buiten de beurs om te investeren in ondernemingen. Hetzij direct, of via venture capital (VC), private equity (PE) of private debt fondsen. Deze vorm van beleggen vergt geduldig kapitaal, aangezien het gericht is op nieuwe markten, technologieën en bedrijfsmodellen.

Een kenmerkend aspect van VC- en PE-investeringen is de mogelijkheid om controle- of minderheidsposities in te nemen binnen portefeuillebedrijven. Dit geeft investeerders niet alleen meer invloed, maar ook directe toegang tot het management. PE-investeerders kunnen deze unieke positie gebruiken om de circulaire agenda te bevorderen. Door het vaststellen van circulaire Key Performance Indicators (KPI's) en door volgende financieringsrondes afhankelijk te maken van het bereiken van deze KPI's, wordt

de circulaire focus geïntegreerd in de bedrijfsstrategie. Investeerders brengen ook vaak expertise en kennis in. Voor een effectieve circulaire transitie is specialistische kennis noodzakelijk. Circulaire fondsen richten zich daarom vaak op een specifiek onderwerp. Er zijn echter ook generieke impactfondsen die zich mede op circulariteit richten.

Zowel voor de venture capital (vroege fase en groeifase), private equity en private debt, is het aantal circulaire fondsen de afgelopen jaren gegroeid. Circulaire fondsen gericht op buy-outs zijn beperkter beschikbaar.

Naast venture capital, private equity en private debt zijn er mogelijkheden om te investeren in andere illiquide categorieën. Denk hierbij aan circulair vastgoed. Hierop gaan we in een aparte themapublicatie dieper in.

Conclusie

Wij hopen dat deze themapublicatie je heeft geïnspireerd om met (een deel van) jouw beleggingsportefeuille bij te dragen aan de circulaire economie. En dat deze themapublicatie je handvatten heeft geboden om hiermee aan de slag te gaan.

Heb je na het lezen van deze themapublicatie nog vragen? Of kan je hulp gebruiken bij de inrichting van jouw beleggingsportefeuille? Aarzel dan niet om contact op te nemen via e-mail naar: ruth@kosmosimpact.nl. Wij staan voor je klaar om je verder te helpen en je investeringsreis zo succesvol mogelijk te maken.

De informatie die is opgenomen in deze publicatie is uitsluitend bestemd voor algemene doeleinden. Deze publicatie is geen aanbod en u kunt aan deze publicatie geen rechten ontleen. Bij de totstandkoming van deze publicatie hebben wij de grootst mogelijke zorgvuldigheid betracht bij de selectie van extern bronnen, Wij kunne niet garanderen dat de informatie van deze bronnen die in deze publicatie zijn opgenomen juist en volledig is of in de toekomst zal blijven. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid voor druk- en zetfouten. Wij zijn niet verplicht de informatie die we hebben overgenomen in deze publicatie te actualiseren of te wijzigen. Alle rechten ten aanzien van de inhoud van de publicatie worden voorbehouden, inclusief het recht van wijziging.